

РУСЛАН

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатані є вільні від порта. — Оголошенє звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Передплата
на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.
За границею:
на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 10 сот.

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

АНАТОЛЬ ВАХНЯНИН

Матеріали до політики Русинів від часу так званої „нової ери“.

(Дальше).

II.

Збори мужів довіря народовців з дня 25. III. 1891 р.

На зборах мужів довіря, що відбули ся в салі Штадтміллера дня 25. марта 1891. року пос. Романчук виголосив отсю промову:

„Народна Рада“ скликала була в часі загальних зборів членів „Народної Торговлі“ дня 1. падолиста 1890 року довірочні збори, на яких явило ся близько 100 людей з провінції, а около 50 людей зі Львова. (Мене, Вахнянина, про сі збори не повідомлено. — Примітка автора записок). Зборам проводив о. Заячківський, о. Теодорович і о. Галуциньський. Барвіньского на сих зборах не було.“

„В послідних роках відносило ся правительство державне і краєве з великим недовірєм до Русинів. Аж в часі соймових засідань в осени 1890 року навязало само правительство переговори з пос. Телішевским, як репрезентантом Русинів par excellence. З ким иншим (з москвофілами), заявив Телішевскому намісник, правительство не хоче і не буде пересправляти. Вість про ті переговори подав зараз Телішевський мені (Романчукови) а я Січинському.“

„Дня 1 го падолиста 1890 року була об сім вже бесіда на довірочних зборах членів „Народної Ради“. Там рішено передати цілу акцію виділови „Народної Ради“. Так і стало ся. Про справу знали проте три згадані послы (Телішевський, Романчук і Січинський), а крім них др. Олександр Огоновський, др. Кость Левицкий і о. Алекс. Стефанович. Небавом показало ся, що подібні сносини навязані були між членом краєвого виділу Хамцем і Ол. Барвіньским. Хамец ділав будьто в імени віденьского правительства. Треба отже було втягнути в сю акцію також Барвіньского, хотяй він не був виділовим „Народної Ради“ ані не засідав в соймі. До переведеня сеї справи покликано ще з поза виділу „Народної Ради“ ред. Белея, проф. Даміяна Гладилевича і о. крил. Чапельского. Про цілу справу знало отже всего 9 людей.“

Правительство жадало через посла Телішевского, щоби

- 1) народовці зірвали рішучо з москвофілами;
 - 2) щоби для сеї акції позискали митрополита, д-ра Сильвестра Сембратовича;
 - 3) щоби рускі послы заняли прихильне становище супротив центрального правительства і піддержали егзистенцію кабінету гр. Таффога¹⁾;
 - 4) щоби не провокували Поляків.
- „В заміну за се давало правительство:
1) зміну дотеперішної системи супротив Русинів;
2) концесії натури загальної і спеціально-партийної²⁾;

3) відповідну репрезентацію в державній раді“.

„На се відповіли ми, казав Романчук, правительству:

„Ми зазначимо наше становище (Русинів народовців) супротив правительства в декларації, а що до розриву з москвофілами, то ми знали, що до такого розриву прийде скорше, чи пізнійше. Прзискати митрополита ми не обіцяли, колиб однак до сего прийшло, ми застерегли ся, що не будемо митрополитови підлягати, а лишень будемо его союзниками. Впрочім сам гр. Бадені приніс в акції з митрополитом своє посередництво словами: „Ja będę wpływał na metropolitę, ażeby was rozprzeł“.

„Я (Романчук) виголосив відтак дня 25. XI 1890 р. звісну промову в краєвим соймі, хотяй „nie potępiłem Moskali“, як сего домагав ся гр. Бадені“.

„Ми домагали ся що найменше 10 послів до державної ради. На се сказано нам: „Обставини покажуть, скілько буде можна дати Русинам послів.“

„Проти спеціальних концесій на полі шкільнім, прав рускої мови в урядах і судах та повороту заточників (урядників-Русинів) з Мазурщини на Русь — намісник не підніс ніяких замітів, ані трудностей (заявивши: nie mam nic przesicw temu“), а до того додав, що на виспні становища в церковній ерархії будуть на будуче покликувані лише Русини-народовці. Инших зобовязань формальних не було. Не було також якої небудь формальної умови, або контракту. Не було і пунктацій“.

„Признаюсь, сказав дальше Романчук, що я в тім першім акті „нової ери“, як голова клубу, допустив ся деяких важних похибок. Іменно, я держав ся через весь час переговорів дуже в резерві і виступив аж тоді, як все вже було уложене і готове⁴⁾. Не меншою похибкою було й те, що я не налягав на скорість веденя справ“.

„Останнє порозумінє (конференція) між намісником гр. Баденім а Телішевским, митр. Сембратовичом, Мандичевским, Огоновским і К. Левицьким (при чім мав бути також Ол. Барвіньський) наступило дня 24. падолиста 1890 вечером, а вже на другий день рано мусів я зложити декларацію в соймі. Над мою декларацію не переведено дебати в соймовім клубі, ані не уложено її, рівнож як не уложено відповіді намісника в соймі. Не уложено також відповіді пос. Січинського на промову намісника“.

„В соймі виступив проти моєї декларації пос. Антоневич. Після ухвали сторонництва москвофілів в рускім клубі, мав він сказати, що годить ся на всі точки моєї декларації з виїмкою 1 точки о окремішности, чи відрубности нашого народу від московского. Однак Антоневич пішов дальше в своїй полеміці і не вдоволь навить „своїх“ членів клубу. Але „тверді“ використали сю ситуацію і поставили справу так, що розбудили фанатизм. „Тверді“ вважали руский клуб розбитим і шукали за новим головою. Они жертвували те становиско Мандичевському а навіть самому митрополитови. У кацапів єсть більша солідарність. Наша молодіж пішла в радикали і виступила против нашої декларації. Буковинські Русини віднесли ся до нашої програми прихильно, а

так само прихильно повитала її Україна. Точку о католицкій вірі узнали Українці як таку⁵⁾, що виплила з політичної тактики, щоби іменно єпископів перетягнути до нової акції“.

„Наше становище, мимо всего було досить користне. Ми виявили силу. З провінції посипали ся адреси довіря для нашої програми. Провінціональні віча в Бережанах, Стрию (де був Вахнянин), в Сокалі одобрили нашу акцію. Сила в нас є, лише ми сами не віримо в неї з молодущности і не посідаємо організації. Збори „Народної Ради“ (що скликано відтак після декларації) були дуже світлі. Так само світлими були збори в Збаражі і других містах, але в нас брак віри в наші сили!“

(Дальше буде).

¹⁾ Не уїдати на правительство а la Кулачковский (Schmerzensschrei) а впоминати ся о потреби руского народу — так треба розуміти слова Романчука: „піддержати егзистенцію кабінету гр. Таффога“. Прим. авт. записок.

²⁾ Не правительство давало, лиш рускі послы жадали: відобрания „Народного Дому“ з кацапских рук, введеня фонетичної правописи, передачі накладу шкільних книжок тов. ім. Шевченка, заснованя катедри історії.

³⁾ Тому мав право гр. Бадені сказати під koniec сойму: „myśly sobie nie nie przyzekli“. Впрочім він заявив се і в тій цілі, щоби утихомирити Поляків, головно Подоляків і польську демокрацію, котра дуже зашуміла на вість про переговори правительства з Русинами (роза plesyma tych rapów). Прим. автора записок.

⁴⁾ Романчук держав ся дипломатично. Ёго метода: „удасть ся, то виплину на верх, — не удасть ся, — то я не брав участі. Прим. авт. записок.“

⁵⁾ Українці зрозуміли, що ся точка відносять ся лише до Галичини. Ред. Русл.

Політичний огляд.

Зіздови короля Едварда в Ішлю з цісарем Франц Йосифом, попередженому зустрічею з цісарем Вільгельмом у Фрідріхсгофі, признає все европейске дневникарство велику політичну досяглість і справдешне історичне значінє. Сучасне положенє в Европі і спільність ідей і цілей вимагає того, щоби великі держави европейскі зєднали ся і лучили ся в змаганях до удержаня европейского мира, уможливили тим мирний розвиток і поступ народів, а не перебивали одна другий. Тимто король Едвард після зізду в Ревлю, котрий дав повід до захмареня европейского політичного овиду, своїм побутом в Фрідріхсгофі і в Ішлю, був спонуканий заявити перед світом, що наспів час до мирного співділаня супроти грози, яка може виринути на близкім Сході Европи.

Розмова, яку при сій нагоді, окрім обидвох монархів, перевели між собою міністер бар. Еренталь і держ. секретар Гардінге, виявила повну одностійність в поглядах на заграничне положенє і політичні справи на Балкані.

Європа може лише з вдоволенням втати конституційний перестрій і відродити на сих підвалинах Османської держави, однак Європа приневолена супроти розвитку нових відносин заняти становище прихильного видця, але при всім тим повинна мати ся на бачности, щоби не заскочили її непередвиджені і для європейського мира і інтересів сумежних держав як Австро-Угорщина не бажані події.

Промови обидвох монархів при бенкеті в Ішлю нав'язані незвичайною щирістю і сердешністю та прихильністю і переговори обидвох кермуючих державників дають цінну поруку для забезпечення в Європі політики мирного співділяння.

Виравді провідник англійської соціал-демократії Гіндман (сей англійський Бебель) виступає в головнім органі соціалістичнім „Clarion“ з войовничою статтею зверненою проти Німеччини, накликає до заведення в Англії загальної служби в і військовій (знаменна проява, що соціалісти за милітаризмом!), бо Англії грозить війна з боку Німеччини, котра скінчила ся при нинішнім стані англ. війська а навіть флоту певним поразенням Англії.

Отсе ще останки тих хмар, які засланяли політичний овид Європи після зїзду в Ревлю і змаганя до відокремлення Німеччини.

Відносини в Туреччині, на котру тепер звернена пильна бачність усієї Європи, розвивають ся поки що спокійно, однак щораз більше виявляє ся, що молодотурецкий комітет захопив всю власть у свої руки а султан є лише єго послушним орудєм. Комітет намагає ся всіми способами удержати лад і спокій і се доти єму удавало ся. Єго організація є дійсно вірцева і обнімає всю державу. Але відносини перемінили ся в Туреччині лише о стілько, що доси султан був невільником своїх любимців, які єго окружали, а нині є він невільником комітету. Дальший лад і спокій буде зависимий від того, „чи Османський нарід“ буде прихильний рівноправности всіх народностей, бо від засновани Османської держави вважали музулмани себе панями а всі инші народи людьми менше вартними, отже питанє, чи тепер схотять признати всім рівноправність і в тім лежить ціла трудність і гроза сучасного положеня. Тим то европ. держави мусять стояти на сторожі ладу і спокою.

Огляд часописий.

(„Рада“ про хліборобські відносини і живлові шкоди заподіяні дощами і тучами)

З Гавронщини (в Київщині) пишуть: Житє наших Гавронців дуже сумне; всюди біднота, а коршми, до котрих селяни дуже вчащають, переводять останнє. Дуже рано почали бідкувати селяни в сьому році: вже після Різдва більша половина не мала свого хліба і почали купувати, хто пудиками, а хто і фунтиками, бо заробітків в сьому селі немає ніяких, окрім роботи, що у місцевого поміщика — князя Трубецкого; робота там як все буває, та і всім не вистачить її, бо економія невелика. Земля наших селян дуже-дуже піскувата; бо і то селянської землі так собі лежить, бо на ній нічого не родить. Ся земля, що у Гавронців, у врожайні роки не дуже родить, а тепер і поготів не зродила. Ще торішний врожай не дуже потішив селян, і вони всі свої надії покладали на сей рік. Але дуже сумно стає на душі селянинови, коли вінпогляне на свою ниву і бачить, що в сьому році врожай не

тільки не кращий, а ще далеко гірший від торішнього. Трава ще сяк-так але дехто з селян покосив як раз під сей дощ, що тягнеть ся у нас щоденно вже більш як неділь дві, і дуже понівечив покосене. Прийшли жнива, та дуже вони сумні... — Сяк-так тягли ся, а що далі буде? — з сумом гадають селяни. — Як була у нас злидота, так і буде — кажуть наші Гавронці.

З Кобеляк (в Полтавщині) пишуть: В понітї жнива майже закінчили ся. Пшениця вродила, хоч і невелика на зріст, та дуже добра на зерно, чому помогли дощі, які впали саме тоді, як пшениця наливалася. Овес вродив так само дуже добрий. Ячмінь середній. Хазяїни були задоволені з сьогорічного врожаю ярини. Але отсе 18. липця почали ся великі дощі і йшли без перестанку днів 12. Зпочатку люде раділи дощам, бо віде було паста скотини, скрізь повигоріло. Потім єї дощі завдали великого горя хліборобам: в деяких місцях повіту дощі промочили копи наскрізь і хліб гине. В других же місцях копи позатїкали до половини і пшениця пріє.

С. Покровске (на Полтавщині). Дня 28. липця розпочали ся і у нас жнива, та щось вони не довго тягли ся, бо озимина зовсім пропала, а ярини вродила така мізерна, що чи й буде кіп 5—6 на десятині, та й то селяни з сумом позирють на ті копи, кажучи: як що дасть копа пудів 3—4, то й добре. Тільки й підвеселяє селян овес та просо, бо єї пашні вродило кіп по 10 на десятині. Не покінчали жнив тільки сільські богачі, у яких на жнивах працюють наші злидарі, відробляючи ті гроші, що ще зимою брали по 7 карб на хліб, або борошна по 2 пуди з умовою за се скосять та звязать десятину поля. Сум обгортає чоловіка, як поглянеш на селян злидарів, що працюють бідолашні на полі у такій тяжкій роботі по 2 або 3 дні над самою печеною або вареною картоплею, не бачивши й крихітки хліба. Коли хто з селян ходив на заробітки, то вже давно повернув до дому, не знайшовши там собі роботи. Походили наші заробітчани більш як по місяцю по чужій країні, позбували все своє збіжє на їжу та й до дому вертають ся.

З Харківщини. Урожай хліба в валківському, зміївському та харківському повітах середній. Хороший на зерно овес та ячмінь. З кожної копи виходить 7—10 пудів, а зерно повне, важке; кіп на десятині стало не багато — 7—10. Погано зародив півний ячмінь. Заважали єму дощі. Гарні проса; місцями буде пудів 200 з десятини.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— Календар. В неділю: руско-кат.: Ізакія, Дальм.; римо-кат.: Роха. — В понеділок: руско-кат.: 7 Отрок. в Ефезі; римо-кат.: Ліберта ави. — Ві второк: руско-кат.: Евсигія; римо-кат.: Єлени к. ш.

— Розпорядок львівського митрополичого ординариату до духовенства: „Покликуєчися на торжественну присягу канонічного послушництва, вложену кождим сьвященником в дни рукоположеня, забороняємо властю, даною нам Богом під тяжким гріхом усім сьвященникам наших єпархій втручати ся без приволеня дотичного пароха, в справи, котрі відносять ся до єго парохії або вірних, в який небудь спосіб, підкопуючий єго авторитет, прим.: засновоючи читальні, братства і товариства навіть чисто економічного характеру,

улажкуючи віча, наради, збори і таке инше. Парохів, ображених нелегальними втручанням з боку чужого в парохії сьвященника або свого власного сотрудника, зобов'язуємо в імя канонічного послушництва повідомити про те безпосередно митрополичий ординарият. Винувник буде покараний найострійшим канонічним наіимненєм, а пстім підуть більші або менші канонічні кари, відповідно тому, чи — крім нарушеня єї нашої заборони — більше або менше підкопано авторитет пароха в єго парохії. Завідателі і сотрудники по канонічнім наіимненю в такім випадку не будуть прийнятї в пропозицію на парохії протягом 5 літ. — Андрей, митрополит.

— Вість подана „Галічаніном“ про мнимий побут о. Адама кн. Саліги у Львові та про єго наступити маюче іменованє суфраганом митрополита гр. Шенцицкого є, як доносить одна з часописий, зовсім неправдива, бо о. Саліги у Львові нема.

— Продовженє шкільних вакацій в львівських школах. За одною з львівських часописий подали ми вчєра, що у всіх середних і народних школах у Львові вакації мають тривати до половини вересня. Нині дізнаємо ся, що шкільні фєрії у Львові задля зростаючої пошести шкарлятини будуть справді тривати до 15. вересня, але лише в народних і виділових школах, в школах вправ, в ліцею ім. Ядвиги і в приватних народних і виділових школах. До середних шкіл у Львові відносить ся се зарядженє кр. ради шк. о стілько, що єсли пошесть шкарлятини до вересня не зменшить ся, то в чотирох низших клясах гімназій і реальних шкіл наука розічне ся також від 15. вересня. У висших клясах середних шкіл у Львові розічне ся наука невідклично з початком вересня. — Пошесть шкарлятини прибрала у Львові нечувані розміри. До дня 11! с. м. було в сїм році 795 випадків шкарлятини; найбільше у дїтїй до 10. року житя. У старших до 15. року житя був вже менший процент випадків шкарлятини, а зовсім небагато у хлопців і дївчат поверх 15-літних.

— Перша їзда на самоході. Наш монарх перший раз всїв оноді до самоходу, аби в Ішлю переїхати ся з королєм Едвардом VII. Доси цїсар уникав самоходів, уважаючи їх за недосить безпечні. Однак поборов нехїть для свого королївського гостя, який є пристрасним автомобілістом, має багато самоходів і любить швидко їздити. Першу свою прогульку відбуд цїсар Франц Йосиф в товаристві короля Едварда на машині „Цїфт“, о силі 50 парових коний, яка є власностию баварського короля Леопольда. Їзда була повільна і тривала півтора години. Вїсїдаючи з самоходу, цїсар сказав: „Пішло знаменито, їзда була пречудна“, а потім подякував королеви, що завдяки єму пізнав прикмети автомобілізму.

— „Назидательное зрілище“. Припадково попало мені в руки число 158 „Галічаніна“, в яким описана гостина „зарубежних гостей“, в домі о. Йоанна Савюка в Заболотівцях. Православні гості вислухали богослуженя в унійтській церкві, почім зайшли до дому місцевого пароха, де „многоуважаємая супруга“ подала „завтрак“ (друге сніданє). Після „завтрака“ пішли „зарубежні“ гості до читальні, прикрашеної написами: „Добро пожаловать!“ і „Здраствуйте“, почім відбув ся спектакль з деклямаціями на галицькомь нарїчїи и на рускомь лїтературномь языкїє. „Подїємь духа достигь кульмінаціонной точки во время слїдовавших рїчей. Редакторъ „Науки“ г. Ив. И. Процькь сказаль кь гостямь короткую, но горячую рїчь оть имени собравшихся крестьянъ, которая перерывалась громкими одобренїями. Когда уже послѣ него явились на эстрадѣ гр. Вл. Ал. Бобринскїи и по немь Ал. Степ. Гижичкїи и провзнесли короткія благодарственныя рїчи, восторгу и радости не было конца. Оба оратори обратилсь кь на пему рускомь крестьянству сь такими горячими, теплыми, сердечными, братскими словами, что буря рукоплесканїй долшее время не прекращалась а женщины падали на шею ораторовъ, и обнімая ихъ, покрывали ихъ обличє по-

цї людяи». Нема що казати — гарна кацапска наука, жінки, витресов. нашими хуліганамі кидают ся на шию першим ліпшим стрічним людяи. Назидательное зрїлище!

— **Глупий дотеп — а дурному радість.** З місцевости Тафт в Канаді дістав держ. прокуратор Барт у Львові „вирок смерти“ за Сичинського. Вирок писаний на машині починає ся буквально отсами словами: „Wyrok. W imieniu Towarzystwa socjalistycznego w Ameryce został prokurator p. Barth we Lwowie — skazuje się dnia 20 lipca 1908 w godzinie 12 przedpołudniem na śmierć przez powieszenie“ ітд. Під сим письмом є кільканацять великих букв, себ то початкових букв назвищ. Навіть дитина добачила би в тім паівний дотеп якихсь „під доброю датою“ Канадійців, лише одна з русиноідних газет львівських трактує зміст листу поважно, виступаючи з того приводу з напастями на Русинів. Чисто — яке їхало, таке здібало!

— **Дощі і шкоди.** Зі Скали н. Збр. доносять, що в останнім місяцю не було там навіть 10 днів погідних. Хлібороби втратили все збіже: вижате зросло ся і зогнило в полукіпках, а невижате виспало ся на пни. Не лишть ся ані зерна ані паші. Сіяти озимину буде можна-десь за дві неділі, а се вже за пізно, а що пізна озимина рідко вдає ся, то і нарік урожай несвітло заповідає ся. Можна побоювати ся також: хороби між худобою, бо паша перегнила. Словом, крайна розпука огортає хліборобів.

Із Баражчини доносять: Від 18. липня зливи не устають. Збіже в полукіпках позеленіло з верха, а в середині глиє. Пшениця на пни пририта до землі зростає ся. Вівся, ячмена гниють в покосах, а бараболя псує ся. Еміграція до Прус і до Америки ще більше аросе.

— **„Куліпан“.** Найбільший діамант на світі, жертвований недавно в дарунку королеви Едвардови трансвальским правительством, поділено на дві часті. Один кусень буде міститись в короні, а другий в королівским скиптрі. Перший буде важити 425 каратів, другий дещо менше. Кождий з тих діамантів всеж таки буде важити чотири рази білше чим найбільший дося діамант „Когінор“, що має 102 карати. Шліфоване „Куліпан“ буде тривати поверх девять місяців, а кошти шліфованя покрийуть відтинки „Куліпан“.

Оповідки.

— **Репертуар львівського руского театру в Снятині.** (Саля власна коло ц. к. суду). Початок 7½ веч. Білети продає Народна Торговля. В неділю 16. с. м. „Маруся Богуславка“

історично-побутова драма зі спів. в 5 діях М. Старицького.

Ві вторник 18. с. м. „Галька“ опера в 4 діях Монюшка.

В середу 19. с. м. „Лісова квітка“ конкурсова комедия в 4 діях Яновскої.

— **Фестин в Озерянах доло Чорткова,** заповіджений на минулу неділю, відложено з причини дощу на завтрішну неділю. На тім фестині крім місцевих Соколів виступлять з вільними правами перший раз Сокилки. З околиці вибирають ся на фестин цілі стяги з кільканайцятьох сокільских кошів. Як допише погода, то буде се оден з найбільших народних фестинів на Поділю.

— **Виказ жертв на цілі Руского Товариства педагогічного у Львові** за час від 1. січня до 31. липця 1908 (в коронах): Дм. Литвин Ропиця руска 3, Н. Домбчевска і Соколовска Львів 2, Евг. Буржинський Гвилиці 1, П. Стирванка Личківці 1, Ярослав Менціньский Синевідзко вжине 1, Ів. Волошин Львів 1, Волод. Шухевич Львів 5, о. М. Осідач Балигород 1, о. І. Моравский 1, о. К. Габлинський 2, о. М. Устияновский 1, о. К. Ясенецкий 1, Горбачевский Золочів (з нагоди вінчання п. Лазарка) 3, Учителі руск. гім. Коломия 6:42, др. Никола Подлуский Болехів 5, філ. Тов. Сокаль 2:90, о. В. Бернацкий Підбірці 10, А. Поповичева Підволочиска 2, Евг. Чолган Яблонів 1, А. Федорович Краковець 4, Качубінська Львів 6, Галуциньский Золочів 20 (в тім: А. Скобельский 1, др. К. Тяничкевич 1, С. Бучацкий 1, І. Біхорский 1, С. Наливайко 2, В. Дольницький 1, І. Вукай 1, Ю. Тарнавский 1, М. Галуциньский 1, Л. Туркало 1, В. Гірняк 1, о. Т. Бородайкевич 1, І. Барчинський 1, з бльочків 4), — з викладу Богачевскої 8:70, Питлюк Василь (від гімн. в Коломиї) 20, В. Левицкий Львів 1, Мороз Львів 5, В. Виняр Бучач (з бльочків) 5, С. Кульчицкий Львів 3, Мосифовичева Львів 1, філ. Тов. педаг. Тернопіль 3, від дівчат школа в Богородчанах 0:90, Олімпія Левицка Желдець 1, В. Шухевич Львів 5, Л. Порубальский Кімполонг 1, Постерунок жанд. в Ятковичах 2, Лагода 2, І-й Йойко 1, Міносор 1, М. Пюрко Немирів 2, о. Захар Левицкий Новий Санч 1, — з цеголок 1, Заряд шк. Сторонибаба 1, Ів. Галуциньский Білобожниця 21. (Дальше буде).

— **Ц. к. державна гімназия в Ніцмани.** Рік шкільний 1903/9 розпочне ся дня 4. вересня о 8. год. рано сьвятотчним богослуженем. Правильна наука розпочне ся 5. вересня о 8. год. рано. Вступні іспити до І. класу відбудуть ся 1. і 2. вересня від 10 до 1. год. (на письмі) а по полудни від 3. до 6. год. (устно). Дотичні ученики мають одної або другої днини

між 8. а 10. год. перед полуднем з родичами ало їх заступниками явити ся в дирекційній канцелярії і виказати метрикою, що мають вже або до кінця сего року будуть мати 10 літ, а як ходили до публичної народної школи, предложити ще й сьвідцтво фреквентацийне, або шкільні повідомлення що найменше за 4. шкільний рік. Вписові такси, які треба заплатити з гори, виносять 7 К 32 с. В разі неприяня ученики такси звернуть ся назад. Вступні іспити до висших клас (II.—V. кл.) відбудуть ся 2. і 3. вересня від 8—12. год. перед полуднем, а від 3. до 6. год. по полудни. Дотичні ученики мають по думці розпорядку кр. шк. ради зголосити ся до тих іспитів найпізнійше 25. серпня. Іспити поправчі і доповняючі відбудуть ся 2. і 3. вересня, у зголосити ся до них треба 1. вересня між 10 а 12. год. перед полуднем в дирекційній канцелярії. Вписи учеників, що вже в попереднім шкільнім році належали до заведеня, відбудуть ся в призначених до того шкільних комнатах 1. і 2. вересня від 8.—10. год. перед полуднем. В тім самім часі мають зголосити ся і предложити потверджене принятя і ті ученики, що їх на підставі зложеного перед вакациями вступного іспиту до І. кл. вже принято. Приняте учеників до приготовляючої класи відбуде ся в дирекційній канцелярії 2. вересня в часі між 10. а 12. год. перед полуднем. До неї будуть приймати ся дальше ученики з рідною мовою рускою, а дальші услівя принятя такі: доказ на скінчену в добрим успіхом третю класу школи народної як також виказатись метрикою, що ученик має вже або до кінця с. р. буде мати 9 літ. При записі не платити ся ніяких такс. Ближші відомости подані на чорній таблиці закладу.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

В Чорногорі!

(Дальше).

Постоявши хвилину, щоби ліпше впоїти собі в память пречудний образ двох з високої гори огляданих гірских ландшафтів чи гірских фалд розділених шумними філями Рускої, ми війшли троха, щоби вступити в хату якогось Гуцула на обід. Тут зваривши собі колешу і покріпивши ся молоком та хлібом і консервами попрощали ми нашого провідника і зачали сходити вже самі в діл над потік Фощка. Дикість води сего потока можна уявити собі в приближеню, коли подам, що котить він камяні бльоки величини більшої — виба-

Бувай же здоровь и не забувай про щирого друга

Ол. Барвіньского.

Р. S. Якъ побачишь ся зъ Михалякомъ, поздорови ёго відъ мене.

Ч. 120.

Лист із Воробкевича до Осипа Барвіньского писаний 10. II. 1869.

По довгимъ часу, отъ мовъ изъ гробу знові до тебе відзиваюсе и даю тобі знате, що жию. Немігъ я тобі порожний листъ писати, нагадавшись на тоє, що давно було, и отъ посвляю тобі зъ кілька маленьких поезій, котрі витай яко тихесенький відгомкоъ того голеса, котрий разъ у моемъ серці сильнішимъ бувъ и теперъ наче завмерти хоче.

Якъ те ми ся маетъ? це здоровъ, це дужей, це веселій? и ти мовчишь, мій друже, наче на мене погнівався. Недивись, що я до тебе не пишу, я вже якимось дивнимъ чоловікомъ ставъ, навіть самъ для себе якокоюсь свінксею, но пиши до мене, твое письмо мене потішає.

(Дальше буде).

Матеріяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 119.

Лист Ол. Барвіньского до Із. Воробкевича.

(Дальше).

Отъ радъ би я дізнатися, якимъ тамъ духомъ віє у Вашій Бесіді? Чатавъ я вправді у Слові, що Ти вибраний до виділу, и Михалякъ мій добрий знакомий, а Сроковський й Турчмановичъ и Мартиновичъ. Ажъ 5-хъ нашихъ людей, — то добра надія, а ще міжъ Вами такий живий та рухливий, якъ Михалякъ.

Справді о німъ можна сказати: Маленьке, але важненьке. Колись не запізнався зъ нимъ, то я тобі раджу зъ нимъ познакомитись. Вінъ чоловікъ твердого характеру. Бувъ все аранжеромъ помянокъ Шевченковихъ у Львові. Добре було бъ якъ би Черновецькі Русини відправили службу за великого покійника та въ Бесіді новозаложеній далі який вечеръ деклямаційний або музикальний. Часъ, щобъ и там засіяла слава безсмертного Тараса. Ти мігъ бишь написати який вірш, яко wspomинку смерти его. Не занедбайте того ді-

ла, покажіть, що й Черновецькі Русини уміють шанувати, кому шаноба належитця.

На тімъ першимъ зібраню Бесіди певно мусівись щось говорити зъ Мартиновичемъ. Якъ вінъ дивитця на наші справи літературні? Чи не думає що написати для Правди? Напиши мні про те. Я думаю до него написати въ тімъ вигляді. Чи добре то буде, чи ні? Порадь щиро! бо шкода, щобъ такий талантъ у куточку крився.

Якъ Тобі сподобалася тогорічна Правда — новий рочникъ, якъ перевідъ библиї?

Григорий робить гарні поступи. Філоненко випавъ дуже гарно. Щожъ Ти гадаєшь робити зъ Нечаємъ и Черницею? Осипъ готовить їхъ до друку. Чи будешъ печатати їхъ у Львові? Осипъ такожъ поправляє Олену, Оповідане про Чорногору и Надъ золоту Бистрицею. Вінъ тому до тебе не пише, бо хоче вже разъ зъ тимъ всімъ уладити ся. Просить тебе, щобишь не журився, що все то не естъ пропаща праця.

Якъ Тобі ведетця зъ музикою? Може бъ Ти дещо скомпонувавъ на Тарасові роковини для Львівскихъ Русинівъ?

Чимъ такъ займаєсея, що не мавъ часу до насъ що написати?

Сподію ся, що не залишишь мені відписати на те письмо, а особливо про Мартиновича.

чайте панство — безроги. Деякі з тих бльоків є оточені в формі куль, деякі мають доперва позбавлені канти, а декотрі — певне тоті, що доперва недавно зірвали ся з берега — лежать густо на кам'яністім підложу потоку і розтинають з величезним шумом его воду, що чим скорше квапить ся до ріки Путилі званої буковинським Черемошем. Серпентинові кручі і заломі Фашки, єї спінені филі, єї шум, високі гори по обох боках берегів, а на переді висока стіна дальших гір складають ся в прегарну симфонію видів і вражінь так, що вандрівець для їх любови забуває на неімовірно велике болото під ногами та на цілковитий брак якихсь мостів або хоч кладок, що тут є заступлені якимись примітивно перекинутими вузкими пнями ялиць. Як де нема навіть і такої кладки, то ми мусіли обходити нераз досить далеко, щобі десь в висшій місци могли перескочити. В дншнім положеню були якісь два чужосторонні люди, що заблудили на Шурдинських полонинах і просили нас о виведенє їх з того лябіринту гір, потоків та стежок. Ті люди закотивши штани лзли в потік разом з чобітми і переходили о много скорше чим ми. Від часу до часу на самій середині гудіючого потска, а властиво поміж его двома раменами стрічали ми хати Гуцулів, що стоять там нераз від довгих літ хиба з ласки потоку. Инакше годі собі вяснити, яким способом струя, що розриває і забирає високі кам'яні береги не змете хатини, що стоїть на середній заринку та дає їй зі старости почорніти і до землі похилити ся. Така хатина перенесена до панорами робила би серед видів фурору.

Вже недалеко устя Фощки війшли ми до хати якоїсь жидівки трафікантки. Ту попросили ми о молоко солодке, відтак о квасней закусили хлібом. Так само заорднували перекуску для наших „найдів з полонини“, а коли прийшло ся заплатити за те, жидівка заявила, що не возьме грошей і дійсно їх на взяла, хоч ми конче хотіли заплатити. Раз не десять літ — каже — я побачила інтелігентних людей і зараз мала бим їх обдирати. На таке диктум ми мусіли відійти не заплативши попрацали ся в гостинною господинею, желючи їй і їй дійсно гарним дітям всего блага, ми пустили ся в дальшу дорогу і за хвилину війшли з долини потоку на долину буковинського Черешоша. Тут дорога була вже тверда, болото менше і ми жваво йшли наперед. Лівий беріг Путилі не лиш для туристи але і для геолога, що студіює ріжні форми фалдована верств та переміщування поверхні землі, є непереврана скарбниця „моделів“. Є тут не оден, а кілька водопадів подібних до „каплиця“, є тут скали більш і менші, є закрути, є зірвані цілковито мости, є попсований декуди гостинець, а в Сторонци є болото.

Мої товариші дд. Гузар, Козак і я чуємо ся вповні добре а на дальшу дорогу маємо велику охоту. Щось здає ся, що завтра буде погода, а коли так дійсн. буде, то рушимо верхами на Пробіну і Гриняву в Черногору. В таким случаю трафимо на почту аж в Во рохті і длятого дальший звіт привезу вже зі собою.

А тепер в жидівським доволі чистім заїздї ночуємо, по 50 сот. від особи.

Гаразд!

А. Будзимовский.

Телеграми

в дня 14. серпня.

Чернівці. В румунській громаді Краснальській прийшло до ворохобні проти тамошного властителя дїбр бар. Стурдзи. 200 уоружених селян внало до ліса, до якого їм вступ озоронено і почали рубати дерева. Аж заходом сторожинецького старости повело ся утихомирити селян.

Копенгага. Наслідник престолоа отворив вчєра наради візду ориєнталістів.

Царгород. Султан розпочав обмежати число своїх двораків. Зі служби видалено багато осіб, а між ними 50 Европєйців, переважно Італійців. Султан віддасть також много офіцирів, що служили при дворі.

Оповіденє.

Від 1. січня 1909 суть до виарендуваня доходи митничі на двацятьшістьох рогахках краєвих, а іменно:

В Репехові, Шпильчині (пов. Бібрка); в Гнойнику, Івковій, Курові, Лососині долішній, Помяновій (Окоцім) (пов. Бжєско); в Курянах (пов. Бережани); в Бабичах, Хелмку (пов. Хшанів); в Городенці (Рашків), Незвисках (пов. Городєнка); в Жидатичах (Підліски малі) (пов. Львів); в Дембові (присілок Войцєхова), Яворнику польським, Канчузі, Мокрій стороні під Переворском (пов. Ланьдут); в Кутнях ад Подвіна (пов. Рогатин); в Розвадові (пов. Тарнобжег); в Тлуєтім, Добровлянах, Касперівцях (пов. Заліщики); в Збаражи (пов. Збараж); в Печихвостах і в Мостах великих (станция мита дорожного і станция мита мостового) (пов. Жовква).

Близну відомість що до условия ліцитаційних тих мит а також формуляр на офєрту одержати можна в Департ. IV. Виділу краєвого або також в канцеляриях властивих Виділів повітових.

Львів, дня 28. липця 1908.

Піотровский.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрация і карарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 14. с. м.: Зіновія Білинська, Лопушниця; Іван Гречило, Кобиловолоки; Іван Сисак, Коцурів; Іван Лучаковский, Золочів; Йосиф Чучкевич, Романів; Роман Шехович, Топільниця; Іван Бурбель, Команча; о. Йосиф Дуб, Лопушниця; др. Омелян Білинский, Зарваниця; Евстахій Барановский, Болшівці; Осуп Мар инюк, Тернопіль; о. Евген Герсисимович, Присівці; Михайло Лісота, Белз; Іван Слободян, Мислова; Данило Миколаєвич, Кальє; Василь Чубатий, Тенівці; Йосиф Гуменюк, Козова; Василь Фірман, Камінка; Евген Козакєвич, Перемишляни.

Кураційний і столовий виноград

найкрасшої якості, щоденно свіжо зриваний, 5 кілограмова пачка франсо 3 K 50 сот.

L. Altneu, Versecz 4. Ungarn.

(9—12)

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицько-руської фабрики Евгєна Білинського в Збаражи.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьващениках.

Держім ся покликую:

Свій до свого!

Оголошенє для Хлїборобів!

Довідуємо ся на жаль, що несовісні гандлярі штучними навозами в сей спосіб ошукують рільників, що накидують ему який небудь навіз, а розумієсь, лихий, без взгляду на се, чи він відповідний на рілю чи ні. Щоби охоронити вашого рільника від такого визиску, оголошуємо, що **Спілка для господарства і торгівлі в Перемишлі** зовсім дармо порадить кождому, який потрібний є навіз на его рілю, належить тільки подати в приближеню привмети рілі, а іменно, чи она легка чи тяжка, чи перемакальна чи ні, чи середно лиха чи зовсім лиха. Хто не хоче дати ся визискати, най користає з готовости поради нашого одиногого в тім роді Спілки для господарства і торгівлі в Перемишлі.

Лікар внутрішних недуг

Др. Мирон Вахнякич

мешкає тепер

при ул. Зїморовича ч. 5. у Львові.

Печатки металеві і кавчукові

для урядів парохіяльних, громадских, читалень, „Соколів“, „Сїчей“, зарядів шкіл ітд.

виконує як найліпше, чого доказом численні признаня

Д. Вайс

артистична робітня ритівнича у Львові, ул. Кароля Людвика ч. 29. (Пасаж Оранжа).

(17—?)

В книгарні Тов. ім. Шевченка можна купити:

- 1) Розважания про терпіня І. Хр. — Ул. о. Е. Гузар. — Ціна 1 K без п. пер.
- 2) Розважания про терпіня І. Хр. для шкільних дітїй. Ул. о. Ев. Гузар. Ціна 50 с. без п. почт.
- 3) Боротьба Дрепера з вірою. Я. Л. — Ціна 40 сот. без п. почт.

Працюйте і шалїть!

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничі на 4%, удїляє позички на скрити за інтабуляцією на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 літ (при 30 ратах пїврічних вносить рата амортизаційна на капітал і відсотки 5 K 8 сот. від кождих 100 K позички.

Вексїлї приймають ся тільки 3 місячні, а 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц.

Членами можуть бути позичку і дістати тільки члєни обезвечєні в „Джістрі“.

З зисків удїлив „Джістер“ на публичні добродїтїні ціли квоту 45.835 корон.

Вкладки	2.795.183 K.
Позички удїлені	3.410.684 K.
Удїли члєнські	234.398 K.
Цінні папери	130.452 K.
Фонд резервовий і инші	45.842 K.
Льокаці	182.206 K.

Канцелярія Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворєні перед полуднем від 8—2 год.

Розклад залїзничих поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в нєчи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Гяшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в нєчи
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Гяшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломї	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в недїлі означєні †.

